

Wet hardheidsaanpassing Awir

Gevolgen: **ingrijpend** / middelgroot / beperkt

			
Interactie burgers/bedrijven		x	
Maakbaarheid systemen		x	
Handhaafbaarheid		x	
Fraudebestendigheid	x		
Complexiteitsgevolgen		x	

Risico procesverstoringen: **groot** / gemiddeld / klein

Uitvoeringskosten	incidenteel	structureel
• Hardheidsregeling	€ 13,5 mio	€ 0

Personele gevolgen: +/- ?? fte incidenteel
+/- ?? fte structureel

Invoering mogelijk per: 01 – 07 – 2020

Beslag portfolio: middelgroot/inpasbaar

Eindoordeel: uitvoerbaar

Beschrijving voorstel/regeling

In overeenstemming met de aanbevelingen in het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en de kabinetsreactie wordt met het wetsvoorstel voorzien in een verruiming van de bestaande hardheidsclausule in de Algemene Wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) en invoering van een hardheidsregeling.

1. uitbreiding hardheidsclausule; met deze uitbreiding wordt het mogelijk dat bij beleidsbesluit voor bepaalde gevallen of groepen van gevallen tegemoet kan worden gekomen aan onbillijkheden van overwegende aard die

zich bij de toepassing van specifiek genoemde bepalingen mochten voordoen.

2. hardheidsregeling; op basis van de hardheidsregeling kunnen ouders die langer dan vijf jaar geleden zijn geconfronteerd met een disproportioneel hoog terug te vorderen bedrag, het bedrag aan kinderopvangtoeslagen dat ten onrechte is teruggevorderd, alsnog ontvangen.

3. vangnetbepaling; voor ouders die met een compensatie, herziening, hardheidstegemoetkoming of vergoeding niet voldoende geholpen zijn en die menen in een zeer schrijnende situatie te zitten. Zij kunnen dit, gemotiveerd, bij Belastingdienst/Toeslagen melden.

Interactie burgers/bedrijven

Leveren van maatwerk is de belangrijkste pijler waarop de drie regelingen zijn gebaseerd. Op de website van Toeslagen zal melding worden gemaakt van de mogelijkheid om, in bedoelde gevallen, een beroep te kunnen doen op één van deze regelingen. Belastingdienst/Toeslagen zal niet burgers persoonlijk attenderen.

Maakbaarheid systemen

Voor de hardheidsclausule is op dit moment geen IV-aanpassing nodig. Die zal worden bepaald bij beleidsbesluit voor een specifieke hardheidsclausule.

Voor de Hardheidsregeling (proportionaliteit eigen bijdrage voor beschikkingen die reed 5 jaar of langer definitief zijn) is aanpassing van de systemen nodig voor het beschikken en betalen/afwijzen en verantwoording. Gezien de invoeringsdatum, moet tijdelijk met slechts de essentiële IV-ondersteuning gewerkt worden. Medewerkers moeten dan zelf meer handelingen uitvoeren ten behoeve van beoordeling en besluitvorming. Dit vergroot het risico op fouten. Bij toename van het aantal behandelingen is verdere automatisering noodzakelijk.

Handhaafbaarheid

Het beoordelen van verzoeken om toepassing van de hardheidsclausule zal naar verwachting meer werk opleveren voor de betreffende directie die dergelijke verzoeken namens de Minister/Staatsecretaris behandelt. Vermoedelijk zal het aantal fte's voor de betreffende directie moeten worden uitgebreid.

Bij alle ouders die zich melden is een individuele beoordeling nodig of zij daadwerkelijk in aanmerking komen voor de hardheidsregeling en vangnetbepaling (herstel/reparatie). Dit is een zeer arbeidsintensief proces. Met name over de jaren 2005 tot en met 2009 ontbreekt veelal de noodzakelijke informatie (zowel bij Belastingdienst/Toeslagen als bij de ouders) om een beoordeling te kunnen maken.

Daarnaast wordt het naar verwachting zeer complex en arbeidsintensief om met betrekking tot een eventuele matiging van de terugvordering (malafide bureaus) de individuele verwijtbaarheid van de aanvrager te beoordelen. Dit geldt te meer omdat vooral in de genoemde periode dergelijke zaken hebben gespeeld. Het voorgaande leidt naar verwachting tot een aanzienlijk beroep op de vangnetregeling, waarbij de beoordeling zeer complex en arbeidsintensief zal zijn.

Fraudebestendigheid

De fraudebestendigheid van de toekomstige hardheidsclausule hangt samen met de uitwerking in beleidsregels. Bij de hardheidsregeling bestaat het risico op fraude als gevolg van de terugwerkende kracht, voornamelijk in de gevallen dat geen contra-informatie (meer) beschikbaar is. Daardoor kan de authenticiteit van de door de aanvragers ter onderbouwing overgelegde stukken, lastig worden vastgesteld. De fraudebestendigheid van de vangnetbepaling is afhankelijk van de uitwerking in een AmvB op basis van de adviezen van de drie in te stellen commissies.

Complexiteitsgevolgen

Het wetsvoorstel vergroot de complexiteit in de uitvoering. Met name bij de uitvoering van de hardheidsregeling waar naar mate verder teruggegaan wordt in de tijd minder gegevens beschikbaar zijn.

Risico procesverstoringen

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen bij de uitvoering van de hardheidsregeling en vangnetbepaling is veel personele capaciteit nodig die niet elders ingezet kan worden. Daarnaast moeten nieuwe uitvoeringsprocessen worden ingericht, naast de reeds bestaande processen. Dit kan verstorend zijn voor het reguliere proces van Belastingdienst/Toeslagen.

Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten voor de hardheidsregeling worden geschat op 13,5 miljoen Euro. Binnen het totale budget

van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen is rekening gehouden met de werkzaamheden in het kader van deze regelingen. De werkzaamheden voortvloeiend uit de hardheidsclausule passen binnen de bestaande kaders van Belastingdienst/Toeslagen.

Personele gevolgen

Voor het (her)beoordelen van beschikkingen bij de uitvoering van de hardheidsregeling en vangnetbepaling is veel personele capaciteit nodig.

Invoeringsmoment

Invoering is mogelijk per: 1 juli 2020.

Eindoordeel

Het wetvoorstel is uitvoerbaar. Wel leidt het tot ingrijpende IV-aanpassingen, lopende het portfolioboekjaar, die in zeer korte tijd gerealiseerd moeten worden. Dit legt een middelgroot beslag op de IV-capaciteit. Vanwege de stapeling in het toeslagendomein brengt dit extra risico's met zich mee.